

ЗАСТОСУВАННЯ АУТСОРСИНГУ НА РИНКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ

© О.Б. Гірна, О.В. Ляля, Р.І. Сапіга, 2012

В умовах високого рівня конкуренції, зростаючих вимог і потреб клієнтів, прогресуючої глобалізації і все сильнішого тиску з боку ринкових суперників одним з найефективніших шляхів досягнення успіху на ринку для підприємства є інтеграції в рамках ланцюгів поставок. Застосування аутсорсингу дозволяє підприємству, яке інтегроване у ланцюгу поставок, перенести відповідальність за виконання власних завдань на зовнішнього надавача послуг, який реалізує їх ефективніше, ніж одержувач послуги.

Термін “аутсорсинг” майже раптово увійшов в обіг у сферу управління та виробництва, що вмотивовано було радикальними змінами у цих сферах з метою “розвантаження” організацій від менш істотних завдань на користь концентрування зусиль на виконанні стратегічних завдань згідно з місією організації. Поняття “аутсорсинг” можна вивести зі слів американського бізнес-походження: *outside* (назовні) + *resource* (засіб, джерело) + *using* (використання, застосування) як їх компіляцію в слово “*outsourcing*”, що означає “використання зовнішніх засобів (джерел)”, та окреслити ним захід щодо виділення зі структури функцій материнського підприємства окремих з них та передавання їх для виконання іншими суб`єктами господарювання.

Аутсорсинг логістичних процесів або так звана контрактна логістика – це використання зовнішньої фірми, що займається дистрибуцією, перевізника, складської фірми або фірми, яка управляє транспортом, для виконання усіх або деяких функцій організації-одержувача послуг у сфері управління матеріалами або дистрибуції продуктів на ринок.[4]

Механізм дії аутсорсингу відрізняється від звичайної розподільної логістики тим, що замовник формулює завдання, що є перед постачальником послуг, не конкретизуючи спосіб рішення цих завдань, так що вибір раціонального способу дій цілком і повністю лежить на виконавці (як, втім, і відповідальність за досягнення необхідного результату).

Основні конкурентні переваги, які дає аутсорсинг, – це підвищення керованості бізнес-процесами, доступність прогнозування витратів по зовнішніх контрактах і т.д.

За експертними оцінками, 70% логістичних витрат припадає на транспорт (\$7 млрд), 25% – на складське зберігання (\$2,5 млрд) і близько 5% – на управління логістичними потоками (\$0,5 млрд). Експерти стверджують, що як мінімум половина українських підприємств можуть зменшити логістичні витрати на 10–30%, шляхом правильного використання аутсорсингу та інсорсингу.[3]

В Україні аутсорсинг розвивається не так активно, що пояснюється цілою низкою причин, найпоширенішими серед яких є [1, с. 23]:

- 1) недотримання прийнятих зобов'язань щодо рівня обслуговування;
- 2) відсутність управлінського персоналу стратегічного бачення;
- 3) складність у досягненні зниження витрат;
- 4) зростання цін після встановлення співпраці;
- 5) зниження можливості впливу та контролю над функціями, переданими послуго надавачу.

У контексті з світовими тенденціями та із розвитком ринку логістичних послуг популярність аутсорсингу в Україні зростатиме і охоплюватиме все більше сфер господарської діяльності підприємств. Проте ускладнює прийняття рішення про аутсорсинг слабо розвинутий ринок логістичних послуг та мала кількість операторів, які їх надають. Мала кількість операторів обумовлена, насамперед, відсутністю малих і середніх фірм-надавачів послуг, для яких основним обмеженням подолання бар'єрів входження на ринок є наявність відповідного капіталу.

Ще однією із причин повільних темпів формування ринку логістичних послуг є відсутність вміння погляду на логістичні процеси як на єдине ціле, вони сприймаються як їх окремі фрагменти.

Шансом для підприємств, що надають логістичні послуги, як здається, є консолідаційні процеси, які, з одного боку, дозволили б надання конкурентоспроможних послуг порівняно великих операторів, а з іншого, значно зміцнили б їх позицію на ринку. Ця консолідація спиралась би на створенні групи фірм з диференційованим діапазоном послуг, що надаються і взаємно доповнюються. І через краще фінансове забезпечення, застосування розвинутих інформаційних технологій, а також краще використання доступного ноу-хау призвели б до більшої еластичності і швидкості прийняття операційних і стратегічних рішень.[5]

Також істотною проблемою є малий досвід логістичних операторів і через це – гірше розуміння процесів, характерних для цієї галузі, порівняно з операторами, які працюють у Західній Європі.

Подальше дослідження проблематики використання аутсорсингу потребує з'ясування особливостей обґрунтування рішень щодо аутсорсингу в логістиці та виконання порівняльного аналізу логістичних витрат за умови власного виконання послуг і передачі їх виконання аутсорсеру.

Проведені дослідження на вітчизняному ринку стосовно використання аутсорсингу свідчать про його важливість застосування, водночас, такі негативні чинники як застарілі складські приміщення низького класу; застарілі автопарки; недосконалість податково-законодавчої бази; людський фактор, зокрема, відсутність кваліфікованого персоналу; високий рівень інфляції, який спричиняє спад інвестиційної активності є тим гальмівним механізмом, що не сприяє їх активному розвитку. Але не зважаючи на це, аутсорсинг сьогодні виступає пріоритетним напрямком розвитку економіки для підприємств в сучасних умовах глобалізації та жорсткої конкуренції.

1. Чухрай Н. *Формування ланцюга поставок: питання теорії та практики* : [монографія] / Н. Чухрай, О. Б. Гірна. – Львів : “Інтелект-Захід”, 2007. – 232 с.
2. *Управление цепями поставок* / [под. ред. Дж. Гатторни ; пер. с 5-го англ. изд.]. – М. : ИНФРА-М, 2008. – 670 с.
3. Горбенко О. В. *Розвиток діяльності логістичних провайдерів в Україні* [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Upsal/2009_6/09govrai.pdf 4.. Селезнев А. А. *Логистический аутсорсинг* [Електронний ресурс] / А.А. Селезнев. – Режим доступу : [http://www.centeripro.com/index.php\(10листопада 2010р.\)](http://www.centeripro.com/index.php(10листопада 2010р.)).
5. Бравар Ж-Л. *Эффективный аутсорсинг. Понимание, планирование и использование успешных аутсорсинговых отношений* / Ж-Л. Бравар, Р. Морган – М. : *Баланс Бизнес Букс*, 2007.

ГІРНА О.Б., ПАНЬКЕВИЧ І.І.
Національний університет “Львівська політехніка”

НАПРЯМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ЛАНЦЮГУ ПОСТАВОК

© О.Б. Гірна, І.І. Панкевич, 2012

В сучасних умовах глобалізації, розширення ринків збуту, активного розвитку дистрибуційних мереж значної актуальності набуває вивчення ланцюга поставок, який представляє собою лінійно-впорядковану сукупність фізичних та юридичних осіб, які здійснюють логістичні операції з метою доведення матеріального потоку від однієї логістичної системи до іншої або до кінцевого споживача [1, с.208]. Управління ланцюгами поставок, постійно зустрічаючись з новими викликами, в даний час змінюється швидше, ніж будь-коли у минулому. Можливо, найбільш очевидною зміною стає застосування нових технологій. Деякі з цих технологій безпосередньо пов'язані з переміщенням товарів, наприклад, електронна ідентифікація упаковок, супутникове відстежування місця знаходження вантажівок і автоматизовані системи управління, але самі істотні зміни пов'язані з комунікаціями та передачею інформації між учасниками ланцюга поставок. Тому